

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу
**Сокол Марії Юріївни на тему «Механізми реалізації державної
політики у сфері виконавчого провадження»,
подану на здобуття наукового ступеня
кандидата наук з державного управління за спеціальністю
25.00.02 – механізми державного управління**

На підставі вивчення дисертації та опублікованих за дослідженою темою наукових праць здобувача, а також матеріалів щодо апробації та практичного впровадження результатів виконаного Сокол Марією Юріївною наукового дослідження, можна констатувати наступне

Актуальність теми дисертації

Актуальність теми дисертації обумовлена ключовою роллю системи виконавчого провадження у забезпеченні верховенства права, зміцненні правопорядку та довіри громадян до інститутів державної влади. Реальне виконання судових рішень є завершальним етапом здійснення правосуддя і визначає ефективність функціонування усієї правової системи держави. Без належно організованого механізму реалізації державної політики у сфері виконавчого провадження принцип невідворотності юридичної відповідальності та справедливості залишається декларативним.

В умовах воєнного стану, глибоких соціально-економічних трансформацій і курсу України на європейську інтеграцію особливої ваги набуває необхідність формування ефективних, прозорих і підзвітних механізмів реалізації державної політики у сфері примусового виконання судових рішень. Актуальність теми підсилюється також процесами цифровізації державного управління, які потребують модернізації інституційної структури, автоматизації виконавчих процедур і впровадження електронних сервісів, що підвищують швидкість, відкритість та контрольованість виконавчих дій.

Важливим викликом залишається низький рівень фактичного виконання судових рішень, проблеми кадрового забезпечення органів державної виконавчої служби, недосконалість нормативно-правової бази та недостатній розвиток інституту приватних виконавців. Усе це обумовлює потребу у комплексному

2
6
науковому осмисленні механізмів реалізації державної політики, які б інтегрували правові, організаційно-управлінські, фінансово-економічні та інформаційно-аналітичні складові.

Таким чином, обрана тема є своєчасною, теоретично значущою та практично орієнтованою. Вона відповідає стратегічним пріоритетам держави щодо підвищення ефективності правосуддя, розвитку публічного управління та забезпечення верховенства права в Україні.

Загальна оцінка роботи, ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність і повнота викладу в публікаціях

Загальна оцінка дисертаційної роботи засвідчує цілісність і відповідність науковим дослідженням, яке відзначається логічністю побудови, системністю викладу матеріалу та глибоким аналітичним опрацюванням проблеми. Автор послідовно розкрив теоретичні, нормативно-правові, організаційно-управлінські та інформаційно-аналітичні складові механізму реалізації державної політики у сфері виконавчого провадження.

Наукові положення, висновки та рекомендації, сформульовані в роботі, є обґрунтованими, аргументованими та логічно виведеними з аналізу чинного законодавства, статистичних даних, практики діяльності органів державної виконавчої служби та приватних виконавців. Використання комплексного методологічного підходу, поєднання системного, порівняльного, інституційного та функціонального аналізу, забезпечило достовірність результатів і наукову глибину дослідження.

Розроблено та обґрунтовано концептуальне підґрунтя для функціонування узгодженого механізму реалізації державної політики у сфері виконавчого провадження у спосіб ухвалення Виконавчого кодексу України, що є необхідним кроком для формування цілісної, узгодженої та ефективної системи примусового виконання судових рішень і рішень інших органів у формі кодифікованого акта, що об'єднає та систематизує правові норми у сфері примусового виконання рішень. Унікальність запропонованої норми полягає у регулюванні єдності стандартів діяльності виконавців, чіткі строки для всіх дій, уніфіковані

процедури, стандартизовані електронні документи, повна діджиталізація, автоматизований моніторинг строків, незалежний аудит, реєстр дисциплінарних стягнень, запровадження інституту медіаційної угоди у виконавчому провадженні з юридичними наслідками, адаптація процедур до умов воєнного стану, чіткі процедури визнання та виконання рішень за стандартами ЄС, рейтингування виконавців, щоквартальна звітність, відкритий доступ до аналітики АСВП.

Достовірність наукових результатів підтверджується їх внутрішньою узгодженістю, відповідністю сучасним науковим підходам і практичним реаліям функціонування виконавчого провадження. Основні положення та висновки дисертації пройшли апробацію на науково-практичних конференціях, відображені у публікаціях автора у фахових виданнях, що свідчить про повноту їх викладу та наукову верифікацію.

У цілому дисертація відзначається високим рівнем наукової обґрунтованості, теоретичної новизни та практичної спрямованості. Отримані результати є достовірними, методологічно обґрунтованими і становлять вагомий внесок у розвиток науки державного управління, зокрема у напрямі вдосконалення механізмів реалізації державної політики у сфері виконавчого провадження.

Наукове значення та новизна дисертації

Дисертаційне дослідження Сокол М.Ю. «Механізми реалізації державної політики у сфері виконавчого провадження» має вагоме наукове значення для розвитку сучасної теорії державного управління та практики реалізації публічної політики у сфері правосуддя. Автор уперше здійснив комплексне осмислення механізму реалізації державної політики у сфері виконавчого провадження як системного явища, що поєднує нормативно-правові, організаційно-управлінські, інституційні, економічні та інформаційно-аналітичні складові.

Наукова новизна полягає у розробленні та теоретичному обґрунтуванні концептуальної моделі механізму реалізації державної політики у сфері виконавчого провадження, яка базується на принципах законності, прозорості, ефективності, підзвітності та інноваційності. У роботі поглиблено зміст базових

понять «державна політика у сфері виконавчого провадження» та «механізм її реалізації», що дозволяє уточнити їх у контексті сучасної науки державного управління.

Вперше запропоновано підхід до оцінювання ефективності механізмів реалізації державної політики з урахуванням цифрових трансформацій, кадрового потенціалу, фінансового забезпечення та рівня суспільної довіри до інститутів виконавчої влади. Значущими є розроблені автором рекомендації щодо вдосконалення організаційної структури системи виконавчого провадження, оптимізації взаємодії державних і приватних виконавців, притягнення їх до відповідальності в разі виконання своїх повноважень з порушеннями, запровадження електронних сервісів у діяльність органів виконавчої служби.

Отримані результати розширюють наукові уявлення про механізми реалізації державної політики в умовах цифровізації та децентралізації публічного управління. Дисертація створює теоретико-методологічне підґрунтя для подальших досліджень проблем підвищення ефективності виконавчого провадження, забезпечення прозорості, відкритості та підзвітності державних інституцій.

Таким чином, наукова новизна дисертації полягає не лише у систематизації теоретичних підходів, а й у розробленні практично орієнтованих пропозицій, спрямованих на удосконалення державної політики у сфері примусового виконання судових рішень в Україні.

Достовірність і практичне значення результатів дисертаційної роботи

Достовірність результатів дисертаційного дослідження забезпечується використанням належного методологічного інструментарію, поєднанням теоретичного, нормативно-правового, системного, порівняльного та структурно-функціонального аналізу. У роботі застосовано комплексний підхід до оцінки ефективності механізмів реалізації державної політики у сфері виконавчого провадження, що ґрунтується на об'єктивних статистичних даних, аналізі чинного законодавства, практики діяльності органів державної виконавчої служби та інституту приватних виконавців, їх співпраця з іншими державними

установами.

Обґрунтованість і достовірність висновків підтверджується логічною послідовністю дослідження, внутрішньою узгодженістю наукових положень, їх апробацією на науково-практичних конференціях, а також оприлюдненням результатів у фахових виданнях з державного управління та права. Наукові положення і рекомендації відповідають сучасним тенденціям розвитку публічного управління, є методологічно коректними і базуються на перевірених емпіричних матеріалах.

Практичне значення результатів полягає у можливості їх застосування у діяльності Міністерства юстиції України, Державної виконавчої служби, інституту приватних виконавців, правоохоронних органах, а також у процесі розроблення та вдосконалення нормативно-правових актів, спрямованих на підвищення ефективності примусового виконання судових рішень. Рекомендації автора можуть бути використані для оптимізації організаційної структури виконавчої служби, запровадження цифрових технологій, механізмів антикорупційного контролю та підвищення прозорості діяльності виконавчих органів.

Крім того, положення дисертаційної роботи мають освітнє значення і можуть бути використані у навчальному процесі закладів вищої освіти при викладанні дисциплін з державного управління, адміністративного права, публічної політики та електронного врядування.

Отже, результати дисертаційного дослідження є достовірними, практично обґрунтованими та мають реальну цінність для вдосконалення державної політики у сфері виконавчого провадження.

Зауваження та дискусійні положення

Ретельне опрацювання дисертації дозволяє відзначити її наукову ґрунтовність, комплексність підходу та високий рівень практичної спрямованості. Разом із тим, окремі положення роботи викликають наукову дискусію або потребують подальшого уточнення та розширення у майбутніх дослідженнях.

По-перше, хоча авторка приділила певну увагу аналізу зарубіжного досвіду

функціонування виконавчих систем, зокрема країн Європейського Союзу, проте доцільним видається більш глибоке порівняння моделей поєднання державного та приватного секторів у сфері примусового виконання судових рішень. Це дозволило б ширше розкрити можливості адаптації найкращих європейських практик до українських реалій.

По-друге, у роботі аргументовано обґрунтовано необхідність цифровізації процесів виконавчого провадження, проте економічний аспект цих реформ потребує подальшого розвитку, зокрема, у частині аналізу витрат, очікуваних результатів та економічної ефективності впровадження інноваційних технологій.

По-третє, авторка розглянула участь громадськості у забезпеченні прозорості діяльності виконавчої служби, проте механізми суспільного моніторингу та антикорупційного комплаєнсу доцільно висвітлити детальніше, із наведенням конкретних інструментів та можливостей взаємодії держави з інститутами громадянського суспільства.

По-четверте, питання кадрового потенціалу виконавчої служби знайшло відображення у роботі. Разом із тим, необхідно ширше розкрити аспекти мотивації, професійного навчання та атестації державних і приватних виконавців як ключових чинників підвищення ефективності державної політики у цій сфері.

По-п'яте, методологічна база дослідження побудована логічно й послідовно. При цьому, перспективним виглядає застосування кількісних методів аналізу або індикаторного підходу для поглиблення емпіричного підтвердження наукових висновків.

Зазначені зауваження не знижують загальної наукової цінності та високого рівня дисертаційного дослідження. Навпаки, вони окреслюють напрями для подальшого розвитку теми та поглиблення наукових розвідок у сфері удосконалення механізмів реалізації державної політики у виконавчому провадженні.

Загальний висновок

Дисертаційна робота Сокол Марії Юріївни на тему «Механізми реалізації державної політики у сфері виконавчого провадження» є самостійним, завершеним науковим дослідженням, виконаним на актуальну тему та на

належному науково-теоретичному і методичному рівні, що відзначається достатнім рівнем елементів наукової новизни та практичною значимістю. Зміст роботи викладено з логічною послідовністю, діловою мовою з кваліфікованою деталізацією основних положень науково-методологічних розробок автора дисертації, які впливають із результатів досліджень здобувача, отриманих висновків та пропозицій. Відмічені опонентом до змісту наукового дослідження недоліки, які стосуються науково-методичних розробок та теоретико-концептуальних обґрунтувань автора, не змінюють загальної позитивної оцінки представленої до захисту дисертаційної роботи.

Враховуючи актуальність, новизну, важливість одержаних автором наукових результатів, їх обґрунтованість і достовірність, а також значну практичну цінність сформульованих положень і висновків, дисертаційна робота Сокол Марії Юріївни відповідає вимогам «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567, а її автор – Сокол Марія Юріївна – заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02 – механізми державного управління.

Офіційний опонент

професор кафедри економіки та публічного управління
Національного аерокосмічного університету
«Харківський авіаційний інститут»,
доктор наук з державного управління,
професор, заслужений діяч науки і техніки України

Андрій ДЕГТЯР

